

Katedra dokumentární tvorby

Posudek teoretické diplomové práce – bakalářské

Autorka práce: **Anna Petruželová**

Název práce: **Možnosti a okolnosti nehierarchické spolupráce ve filmu**

Posudek vedoucího práce

Autor (jméno, příjmení, pracoviště): **Petr Kubica, KDT FAMU**

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce **Hodnocení B /** Záměrem autorky bylo prozkoumat různé aspekty spolupráce režisérských dvojic, resp. filmových kolektivů. Východiskem vlastního zamyšlení je jedenáct původních rozhovorů s tvůrci, kteří odpovídají na stejnou kolekci otázek.

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu **Hodnocení B /** Tématu tvůrčích dvojic v dokumentární tvorbě se nevěnuje žádná odborná literatura. Autorka tak vycházela z několika textů, publikovaných v časopisech. Obzory si rozšířila i knihou ze spolupráce v byznysu a také knihou o kolektivní podstatě anarchismu. Je škoda, že více nevyužila literatury z oblasti psychologie.

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu **Hodnocení C /** Autorka jistě má schopnosti odbornou literaturu vyhodnotit a použít. V textu s ní ale pracuje spíše intuitivně, nahodile.

Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol a jejich proporce **Hodnocení A /** Předložená práce je svébytným autorským textem, cenným i ve své nahodilosti a fragmentárnosti, která ale umožňuje pojednávané téma nahlédnout překvapivě a jinak.

Jazyková a stylistická úroveň práce **Hodnocení A /** Umělecký text, jehož základem jsou krátká zamyšlení, dialogy, popisy situací nebo převzaté citace, budí zdání bezprostřednosti a autentičnosti. I když je členěn do krátkých kapitol, tak je pro něj příznačná jakási prchavost vlastní osobním a literárním deníkům.

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě) **Hodnocení A /** Všechny převzaté texty jsou citovány správně.

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava **Hodnocení A / Přílohou práce je jedenáct obsáhlých rozhovorů, deset s kolegy dokumentaristy, kteří mají zkušenost s prací ve dvojici, jeden s konceptuálním umělcem, který zastupuje hlas kolektivu.**

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru **Hodnocení A / Dosud nezkoumané téma přerůstá díky autorčině originálnímu zpracování v pozoruhodnou výpověď o lidech jednoho uměleckého oboru.**

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F) Navrhuji hodnocení „A“

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce obsahuje odstavec shrnující obsah práce a její závěry; rozvádí detailněji hodnocení dílčích kritérií uvedených výše, zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve své oblasti výzkumu, zda jeho práce splňuje či nesplňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zda vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typický rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtek může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namístě položit doplňující otázku ve smyslu, kam by uchazeč pokračoval v dalším výzkumu.

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

K teoretické práci Anny Petruželové připojuji z pozice vedoucího práce několik poznámek. Anniným původním záměrem bylo prozkoumat problematiku filmového kolektivu, a to nikoli jako spolupráci profesí, ale jako organismus participativní podstaty. Inspirovala ji k tomu zkušenost ze zahraničního pobytu mezi francouzskými umělci z kolektivu MTK, která se částečně promítla do jejího krátkého filmu *Když přeložíš jednu špagetu přes druhou špagetu* (2019). Otázky rovnosti pozic a společného podílu na jednom díle jsou bezesporu zajímavé, ať už psychologicky nebo produkčně. V práci je soupis několika českých kolektivů nebo přinejmenším spojení spolupracujících tvůrců. Věnovat se jim v intencích bakalářské teoretické práce by ale bylo nemožné, a tak úkol získat natočené filmy, mluvit s desítkami členů jednotlivých sdružení, zpracovat je a vyhodnotit zůstává na následovnicích diplomantky. Pro ni bylo podstatné dopátrávat se všech vrstev zkoumaného tématu přímou zkušeností, skrze setkání a v zevrubných a upřímných rozhovorech. Rozhodla se pro členy filmových dvojic, režiséry, kteří jsou společně podepsaní pod konkrétním filmovým dílem. Dvojice je jakousi mezifází ke kolektivu, tvůrci jsou dva, musejí rozhodovat při natáčení i během postprodukce, někdy se shodnou a někdy ne, je to situace, která nese nespočet zajímavých momentů mezi spoluprací a sdílením umělecké vize. Anna vypracovala soubor otázek pro vybrané respondenty, přičemž si s každým z dvojice povídala zvlášť. Vznikl obsáhlý soubor jedenácti rozhovorů, které jsou přílohou předkládané práce. Podle mého názoru se jedná o jedinečný vhled do myšlení, jednání, prožitků, vypjatých emocí i tvůrčích a životních strategií dokumentaristů mladší a nejmladší generace. V celku je to výjimečné svědectví, pozoruhodný dokument doby. Rozhovory jsou přepsány obecnou češtinou, což je v souladu s pravidly referenční příručky pro výzkum orální historie sepsanou Miroslavem Vaňkem, který inspirován Gadamerem („Všechno poznání, které má člověk o světě, je zprostředkováno jazykem... Jazykový charakter našeho bytí na světě artikuluje celou oblast zkušenosti.“) zdůrazňuje, že redakční postup při zpracovávání rozhovorů musí vycházet z jeho stylistických a jazykových

specifik, aby nedošlo k setření individuálních a pro každého vypravěče příznačných specifických rysů, což znamená neupravovat tvary obecné češtiny do spisovné podoby, ponechat v původní podobě specifika narátorovy syntaxe a neupravovat žargonové a slangové výrazy, v textu ponechat i případné vulgarismy. V této technické připomínce je také obsaženo kouzlo celého Annina úsilí, bezprostřednost a upřímnost výpovědí, které skládají kolektivní portrét. A podobně bezprostřední je i autorčin vlastní text, v němž se prolínají krátká zamyšlení, postřehy, obrazy, rozhovory, drobné dramatické situace, citace i hravé poznámky do celku, který neotřele nahlíží radosti i trápení z filmu a spolupráce na něm. Zdrojem bezprostředního pohledu na kinematografii je jakýsi údiv autorky, kterou neustále překvapuje film, lidé, svět, svět filmu. Je to pohled dílčí, ale občerstvující pro ty, kteří se také chtějí nechat překvapovat a vidět věci na chvíli jinak. „Promluvte si se svými dětmi. Jsou veselí a náhodou jsou opravdu dobrými filozofy,“ radí americký profesor filozofie Scott Hershovitz. Děti filozofují, jsou zmatené okolním světem a ptají se úplně na vše. Děti budou nekonečně debatovat o nápadech, které dospělí považují za samozřejmé. Standardizované vysvětlení věcí jim je cizí, svět jim ještě nevštípil otázky, které nemají být pokládány. Není to o dětinskosti, ale o okouzlení čistotou pohledu, hravostí a bezprostředností. Být méně příčetný a víc praštný může být cesta, jak vrátit světu jeho nádheru. K tomu patří i to, že si uvědomíme, jak málo tomu všemu rozumíme. Text, který toto vše oživuje, jenž je původní, originální stylem, za nímž je velký kus práce a který pro budoucnost zachytil ducha doby, ambice a prohry i city a vášně těch, kteří v ní žijí a tvoří, si zaslouží hodnocení "A".

Datum: 1.9.2022

Podpis: